85 години

Международна научно-практическа конференция

УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ И СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКА КОХЕЗИЯ ПРЕЗ XXI ВЕК – ТЕНДЕНЦИИ И ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА

Том I

85 години

СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ

„Димитър А. Ценов" - Свищов

Международна научно-практическа конференция

УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ И СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКА КОХЕЗИЯ ПРЕЗ XXI ВЕК – ТЕНДЕНЦИИ И ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА

8-9 ноември 2021 г.

Том I

СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ „Д. А. ЦЕНОВ“ – СВИЩОВ

МЕЖДУНАРОДНА НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКА КОНФЕРЕНЦИЯ

УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ И СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКА КОХЕЗИЯ ПРЕЗ XXI ВЕК – ТЕНДЕНЦИИ И ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА

Свищов, 8-9 ноември 2021 г.

Посветена на 85 години от създаването
на Стопанска академия „Димитър А. Ценов“

Сборник с доклади

ТОМ I

Международната научно-практическа конференция е организирана в изпълнение проект НФ-2-2021 „Устойчиво развитие и социално-икономическа кохезия през XXI век – тенденции и предизвикателства“, финансиран със средства по Наредба на МОН за насърчаване на научно-изследователската дейност

Академично издателство „Ценов“
Свищов
2021

ПРОГРАМЕН КОМИТЕТ
Проф. д-р Марияна Божинова
Ректор на Стопанска академия „Димитър А. Ценов“ - председател
Проф. д. н. Борислав Борисов
Проф. д. н. Божидар Божинов
Проф. д-р Стоян Проданов
Доц. д-р Галина Чиприянова
Доц. д-р Здравко Любенов
Доц. д-р Иван Марчевски
Доц. д-р Ирена Емилова
Доц. д-р Искра Пантелеева
Доц. д-р Катя Личева
Доц. д-р Людмил Несторов
Доц. д-р Марина Николова
Доц. д-р Пламен Петков
Доц. д-р Силвия Костова
Доц. д-р Христо Сирашки

ОРГАНИЗАЦИОНЕН КОМИТЕТ
Доц. д-р Румен Ерусалимов - *председател*
Проф. д-р Пенка Шишманова
Проф. д-р Стефан Симеонов
Доц. д-р Красимира Славева
Доц. д-р Маруся Смокова-Стефанова
Доц. д-р Светослав Илийчовски
Доц. д-р Теодора Филипова
Гл. ас. д-р Асен Божиков

РЕДАКЦИОНЕН СЪВЕТ
Проф. д-р Любчо Варамезов - *председател*
Проф. д-р Анета Денева
Проф. д-р Атанас Атанасов
Проф. д-р Йордан Василев
Проф. д-р Красимир Шишманов
Проф. д-р Маргарита Богданова
Проф. д-р Пенка Шишманова
Проф. д-р Стефан Симеонов
Доц. д-р Александър Ганчев
Доц. д-р Венцислав Василев
Доц. д-р Красимира Славева
Доц. д-р Маруся Смокова-Стефанова
Доц. д-р Румен Ерусалимов
Доц. д-р Светослав Илийчовски
Доц. д-р Теодора Филипова

Публикуваните материали са рецензирани. Авторите носят отговорност за съдържанието на материалите, изразените мнения, използваните данни, цитираните източници и езиковото оформление на текстовете.

ISBN 978-954-23-2067-8 (print)
ISBN 978-954-23-2068-5 (online)

D. A. TSENOV ACADEMY OF ECONOMICS – SVISHTOV

INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE

SUSTAINABLE DEVELOPMENT AND SOCIO-ECONOMIC COHESION IN THE 21ST CENTURY: TRENDS AND CHALLENGES

Svishtov, 8th - 9th November 2021

Dedicated to the 85th anniversary since the establishment of D. A. Tsenov Academy of Economics

Conference Proceedings

VOLUME I

The international scientific and practical conference has been organized as implementation of project SF-2-2021 "Sustainable Development and Socio-Economic Cohesion in the 21st Century: Trends and Challenges", financed with funds by Ordinance of the Ministry of Education and Science for encouraging scientific research

Tsenov Academic Publishing House
Svishtov
2021

PROGRAM COMMITTEE
Prof. Mariyana Bozhinova, Ph.D.
Rector of D. A. Tsenov Academy of Economics
Prof. Borislav Borissov, D.Sc.
Prof. Bozhidar Bozhinov, D.Sc.
Prof. Stoyan Prodanov, Ph.D.
Assoc. Prof. Galina Chipriyanova, Ph.D.
Assoc. Prof. Zdravko Lyubenov, Ph.D.
Assoc. Prof. Ivan Marchevski, Ph.D.
Assoc. Prof. Irena Emilova, Ph.D.
Assoc. Prof. Iskra Panteleeva, Ph.D.
Assoc. Prof. Katya Licheva, Ph.D.
Assoc. Prof. Lyudmil Nestorov, Ph.D.
Assoc. Prof. Marina Nikolova, Ph.D.
Assoc. Prof. Plamen Petkov, Ph.D.
Assoc. Prof Silviya Kostova, Ph.D.
Assoc. Prof Hristo Sirashki, Ph.D.

ORGANIZING COMMITTEE
Assoc. Prof. Rumen Erusalimov, Ph.D., Chairman
Prof. Penka Shishmanova, Ph.D.
Prof. Stefan Simeonov, Ph.D.
Assoc. Prof. Krasimira Slaveva, Ph.D.
Assoc. Prof. Marusya Smokova-Stefanova, Ph.D.
Assoc. Prof. Svetoslav Iliychovksi, Ph.D.
Assoc. Prof. Teodora Filipova, Ph.D.
Head Asst. Asen Bozhikov, Ph.D.

EDITORIAL COMMITTEE
Prof. Lyubcho Varamezov, Ph.D., Chairman
Prof. Aneta Deneva, Ph.D.
Prof. Atanas Atanasov, Ph.D.
Prof. Yordan Vasilev, Ph.D.
Prof. Krasimir Shishmanov, Ph.D.
Prof. Margarita Bogdanova, Ph.D.
Prof. Penka Shishmanova, Ph.D.
Prof. Stefan Simeonov, Ph.D.
Assoc. Prof. Aleksandar Ganchev, Ph.D.
Assoc. Prof. Ventsislav Vassilev, Ph.D.
Assoc. Prof. Krasimira Slaveva, Ph.D.
Assoc. Prof. Marusya Smokova-Stefanova, Ph.D.
Assoc. Prof. Rumen Erusalimov, Ph.D.
Assoc. Prof. Svetoslav Iliychovski, Ph.D.
Assoc. Prof. Teodora Filipova, Ph.D.

The published materials have been reviewed. The authors are responsible for the content and layout of their papers, the opinions expressed, the data used and the sources cited.

ISBN 978-954-23-2067-8 (print)
ISBN 978-954-23-2068-5 (online)

СЪДЪРЖАНИЕ

ТОМ I

ПЛЕНАРНИ ДОКЛАДИ

ПЪТЯТ КЪМ УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ И СОЦИАЛНА КОХЕЗИЯ –
МАКРОИКОНОМИЧЕСКИ РИСКОВЕ И БАРИЕРИ
Проф. д.ик.н. Димитър М. Иванов …… 7

ПРОБЛЕМАТИЧНОТО РАЗВИТИЕ НА БЪЛГАРСКАТА ИКОНОМИКА
Проф. д-р Митко Димитров …… 31

ФИНАНСИ, ИКОНОМИКС, ЗАСТРАХОВАНЕ И ОСИГУРЯВАНЕ

ИКОНОМИЧЕСКИ АСПЕКТИ НА УПРАВЛЕНИЕТО
НА ПУБЛИЧНИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ И ИМОТИТЕ –
ДЪРЖАВНАТА И ОБЩИНСКА СОБСТВЕНОСТ
Проф. д.н. Борислав Борисов …….. 51

СИСТЕМНО-СТРУКТУРНЫЙ КРИЗИС И ЕГО ПРОЯВЛЕНИЕ
В УСЛОВИЯХ ПАНДЕМИИ COVID-19
д.э.н., профессор, Зверяков Михаил Иванович …… 59

ИЗМЕРВАНЕ ВЪЗДЕЙСТВИЕТО НА ПАНДЕМИЯТА
ОТ COVID-19 ВЪРХУ КОРПОРАТИВНИТЕ ПОЛИТИКИ
ЗА СОЦИАЛНА ОТГОВОРНОСТ В БЪЛГАРИЯ
Проф. д-р Андрей Захариев …… 67

ОБЛАГОРОДЯВАНЕ НА ПЛОСКИЯ ДАНЪК В БЪЛГАРИЯ
Проф. д-р Румен Брусарски …… 75

ДВИЖЕЩИ СИЛИ НА ИНТЕГРАЦИЯ В ГЛОБАЛНИТЕ ЦИФРОВИ ВЕРИГИ
ЗА СЪЗДАВАНЕ НА ДОБАВЕНА СТОЙНОСТ
Проф. д-р Сава Димов …… 83

ЕФЕКТИ ОТ ПРОГРАМАТА НА ЕЦБ ЗА ЗАКУПУВАНЕ НА АКТИВИ
В УСЛОВИЯТА НА ИЗВЪНРЕДНА СИТУАЦИЯ, ПРИЧИНЕНА ОТ ПАНДЕМИЯ
Проф. д-р Силвия Трифонова …… 95

ТЕСТВАНЕ НА КОРЕКТИВНИ ВЕРОЯТНОСТНИ МОДЕЛИ
ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ЕВРОПЕЙСКИ ОПЦИИ ВЪРХУ АКЦИИ
Проф. д-р Стефан Симеонов, Д-р Теодор Тодоров …… 108

КОНКУРЕНЦИЯ И КОНЦЕНТРАЦИЯ НА БЪЛГАРСКИЯ
ОБЩОЗАСТРАХОВАТЕЛЕН ПАЗАР (2011-2020 г.). СТРУКТУРЕН АНАЛИЗ
И ЕМПИРИЧНИ НАБЛЮДЕНИЯ
Проф. д-р Стоян Проданов …… 116

THE IMPLEMENTATION OF GOALS OF BALANCED DEVELOPMENT
OF POLAND AGAINST THE CHALLENGES AND DANGERS
OF WASTE MANAGEMENT
Assoc. Prof. Ireneusz T. Dziubek, Dr Tatiana Manasterska 126

MODERN FEATURES OF TRUST ASSET MANAGEMENT
Postgraduate student Stanislav Perminov, Assoc. Prof. Deniss Djakons, PhD 136

ИНДУСТРИЯТА НА ХЕДЖ ФОНДОВЕТЕ В ЕРАТА
НА РАЗХЛАБЕНИТЕ ПАРИЧНИ ПОЛИТИКИ И COVID-19
Доц. д-р Александър Ганчев 142

РАЗНОСКИТЕ КАТО НЕДЕЛИМА ЧАСТ ОТ АНАЛИЗА
НА РЕЗУЛТАТИТЕ ПО ИМУЩЕСТВЕНО ЗАСТРАХОВАНЕ В БЪЛГАРИЯ
Доц. д-р Венцислав Василев 150

ВЛИЯНИЕ СТРУКТУРЫ ЭКОНОМИКИ НА ОБЕСПЕЧЕНИЕ
УСТОЙЧИВОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО РОСТА И РАЗВИТИЯ
Кандидат экономических наук, доцент Шараг Елена Сергеевна 159

СТРАТЕГИЧЕСКИ ДЕЙСТВИЯ НА БЪЛГАРСКИТЕ СТОПАНСКИ
ОРГАНИЗАЦИИ В УСЛОВИЯТА НА ПАНДЕМИЯ ОТ COVID-19
Доц. д-р Илиан Минков 166

ИНСТИТУЦИИ И НЕРАВЕНСТВО
Доц. д-р Калин Господинов 174

ПОВЕДЕНЧЕСКИ ПОДХОД КЪМ ИКОНОМИЧЕСКОТО РАЗВИТИЕ -
ВЪЗМОЖНОСТИ И ОГРАНИЧЕНИЯ
Доц. д-р Калоян Колев 181

ПРОБЛЕМИ НА ЛОЯЛНОСТТА В БАНКОВИТЕ ИНСТИТУЦИИ
ПРИ СЪВРЕМЕННИТЕ УСЛОВИЯ
Доц. д-р Катя Личева 190

ЦЕЛЕСЪОБРАЗНОСТ И ЕФЕКТИ
НА МЕЖДУРЕГИОНАЛНАТА ДАНЪЧНА КОНКУРЕНЦИЯ
Доц. д-р Людмил Найденов 196

ВЪЗМОЖНИ ГРЕШКИ ПРИ ВЪЗЛАГАНЕТО
НА ОБЩЕСТВЕНИ ПОРЪЧКИ В БЪЛГАРСКАТА ПРАКТИКА
Доц. д-р Марин Маринов, Красимир Парашкевов 204

ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА ПРЕД ДЪЛГОСРОЧНИТЕ ГРИЖИ В БЪЛГАРИЯ
Доц. д-р Николай Нинов 210

ЕФЕКТИ НА ПАНДЕМИЯТА ОТ COVID ВЪРХУ ЗДРАВНИТЕ РАЗХОДИ
Доц. д-р Николай Атанасов 219

ПОДХОДИ И ПРАКТИКА НА ДЪРЖАВНОТО ФИНАНСИРАНЕ
НА ПУБЛИЧНОТО ПЕНСИОННО ОСИГУРЯВАНЕ
Доц. д-р Пламен Йорданов, **Гл. ас. д-р Маргарита Николова** 230

ФИСКАЛНИТЕ ОБЛЕКЧЕНИЯ ЗА ЛИЦА С УВРЕЖДАНИЯ КАТО ПРИКРИТИ
СОЦИАЛНИ ПЛАЩАНИЯ ПРИ ИНВАЛИДНОСТ В БЪЛГАРИЯ
Доц. д-р Пламен Йорданов, Ас. д-р Йордан Йорданов,
Докторант Жанета Ангелова 238

ОТРАЖЕНИЕ НА КОВИД-19 ВЪРХУ ЗАСТРАХОВАТЕЛНИТЕ ПЛАЩАНИЯ
ПО ЗАСТРАХОВКА „КАСКО“ НА МПС В БЪЛГАРИЯ
Доц. д-р Румен Ерусалимов 246

ДИГИТАЛИЗАЦИЯ И СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКА СПРАВЕДЛИВОСТ –
ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА И ВЪЗМОЖНОСТИ
Доц. д-р Силвия Топлева 251

ДЪЛГОСРОЧНИ ИКОНОМИЧЕСКИ ЕФЕКТИ
НА ПАНДЕМИИТЕ – УРОЦИ ОТ НЯКОИ ПРЕДХОДНИ КРИЗИ
Гл. ас. д-р Александър Б. Тодоров 258

ЕВРОФИНАНСИРАНЕТО КАТО СРЕДСТВО ЗА ПОВИШАВАНЕ
КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТТА НА ПРЕДПРИЯТИЯТА ОТ СЕКТОР
„ПРОИЗВОДСТВО НА ОБЛЕКЛО ОТ ТЕКСТИЛ“
Гл. ас. д-р Ангелина Терзиева 266

НЯКОИ АСПЕКТИ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО НА COVID-19
ВЪРХУ БЪЛГАРСКИЯ ЗАСТРАХОВАТЕЛЕН ПАЗАР
Гл. ас. д-р Анелия Панева 274

ПАЗАРЪТ НА ЗДРАВНО ЗАСТРАХОВАНЕ В БЪЛГАРИЯ –
СЪСТОЯНИЕ, РАЗВИТИЕ И ТЕНДЕНЦИИ
Гл. ас. д-р Валентина Нинова 281

ФИСКАЛНА ИНТЕГРАЦИЯ В ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ –
НЕОБХОДИМОСТ, УСЛОВИЯ И ЕФЕКТИ
Гл. ас. д-р Димитър Костов 289

БЪЛГАРИЯ ПО ПЪТЯ КЪМ ЕВРОЗОНАТА
Гл. ас. д-р Петя Василева 297

ДИНАМИКА НА ВЪНШНАТА ТЪРГОВИЯ НА БЪЛГАРИЯ
СЪС СТРАНИТЕ ЧЛЕНКИ НА ЕВРОСЪЮЗА
Гл. ас. д-р Сергей Радуканов 304

ПРОМЕНЯЩИТЕ СЕ РОЛИ НА ФИСКАЛНАТА И ПАРИЧНАТА ПОЛИТИКА
В СВЕТЛИНАТА НА COVID-19 В СТРАНИ С РАЗЛИЧЕН ПАРИЧЕН РЕЖИМ
Гл. ас. д-р Соня Георгиева 310

АСПЕКТИ НА НАЦИОНАЛНАТА ПОЛИТИКАТА
ПО ЗАЕТОСТТА И ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВАТА ПРЕД НЕЯ
Гл. ас. д-р Таня Илиева ……..……..……..……..… 320

ПОВЕДЕНЧЕСКИ ИНВЕСТИЦИОННИ СТРАТЕГИИ –
ВЪЗМОЖНОСТ ЗА УСТОЙЧИВИ РЕЗУЛТАТИ
ОТ АКТИВНО ИНВЕСТИРАНЕ
Гл. ас. д-р Цветан Павлов ……...……. 325

ВЪЗМОЖНОСТИТЕ ПРЕД БЪДЕЩИТЕ ПЕНСИОНЕРИ
В КОНТЕКСТА НА НОРМАТИВНИТЕ ПРОМЕНИ ВЪВ ВТОРИ СТЪЛБ
НА ПЕНСИОННИЯ МОДЕЛ В БЪЛГАРИЯ
Ас. д-р Йордан Йорданов ……...……. 334

ПАЗАРЪТ НА БАНКОВИ ДЕПОЗИТИ В БЪЛГАРИЯ:
ДИНАМИКА И СТРУКТУРНИ ИЗМЕНЕНИЯ
Ас. д-р Радослав Къновски …….....……. 340

ОЦЕНКА НА УСТОЙЧИВОСТТА НА АГРАРНИЯ СЕКТОР
В БЪЛГАРИЯ
Д-р Антон Сотиров, **Д-р Никола Пищалов** …….....……. 347

НАДНОРМЕНОТО ТЕГЛО И ЗАТЛЪСТЯВАНЕТО
КАТО РИСКОВ ФАКТОР ЗА ЗДРАВЕТО
Д-р Орлин Цветков …….....…….……. 354

МЕРКИ НА ФЕДЕРАЛНИЯ РЕЗЕРВ НА САЩ
ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА COVID-19
Д-р Свилен Колев .....…….……. 359

STATE AID ENFORCEMENT LAW IN THE ENERGY SECTOR
IN ALBANIA
Lecturer of Law, **Dr. Anduena Gjevori** ……..…….……. 366

БАНКОВАТА ТАЙНА КАТО КОМПОНЕНТА НА БАНКОВАТА
СИГУРНОСТ – ФИНАНСОВО-ПРАВНИ АСПЕКТИ
Преп. Игнат Папазов ……..…….……. 374

THE HISTORICAL EVOLUTION OF THE GOVERNMENT
SECURITIES MARKET IN THE REPUBLIC OF MOLDOVA
Olesea Speian, PhD Student ……..……...…….……. 378

ПРОМЕНИ В ЕВРОПЕЙСКИТЕ РЕГУЛАТОРНИ КАПИТАЛОВИ
ИЗИСКВАНИЯ ЗА ПОКРИТИ ОБЛИГАЦИИ В УСЛОВИЯТА НА КРИЗА
Докторант Борислав Киров ..……...……..……. 386

АВТОМОБИЛНИЯТ ПАЗАР В БЪЛГАРИЯ И МЯСТОТО
НА ТЪРГОВСКИТЕ ПРЕДСТАВИТЕЛСТВА НА НЕГО
Докторант Ваня Галчева ……...……. 393

ЕФЕКТИ ВЪРХУ ПАРИЧНАТА ПОЛИТИКА В РЕЗУЛТАТ
ОТ НАМАЛЯВАНЕТО НА НАЛИЧНИТЕ ПАРИ В ОБРАЩЕНИЕ
Докторант Владимир Сиркаров ……..……. 398

ВЛИЯНИЕ НА КОЕФИЦИЕНТА P/E И ДИВИДЕНТНАТА
ДОХОДНОСТ ВЪРХУ ЦЕНИТЕ НА АКЦИИТЕ
НА БЪЛГАРСКИЯ КАПИТАЛОВ ПАЗАР
Докторант Владислав Любенов …….....…… 405

ВЪЗМОЖНОСТ ЗА УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ НА МСП
В УСЛОВИЯТА НА ПАНДЕМИЯ
Докторант Даниел Данчев …….....…… 413

ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА РЕГУЛИРАНЕ НА СОЦИАЛНОТО ОСИГУРЯВАНЕ
ЧРЕЗ ГРАНИЦИТЕ НА ОСИГУРИТЕЛНИЯ ДОХОД
Докторант Жанета Ангелова .....…… 421

ЦИФРОВАТА ТРАНСФОРМАЦИЯ В ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО – СРЕДСТВО
ЗА ПОДОБРЯВАНЕ КАЧЕСТВОТО НА ЖИВОТ И РАДИКАЛНА
ПРОМЯНА НА НАЧИНА НА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА МЕДИЦИНСКИ
И ЗДРАВНИ ГРИЖИ
Докторант Живка Петрова .....…… 429

ДЕБАТЪТ МЕЖДУ БАНКОВАТА И ВАЛУТНАТА ШКОЛА ОТ 19-И ВЕК –
ХАРАКТЕРИСТИКИ И ПАРАЛЕЛИ СЪС СЪВРЕМЕННИТЕ
МОНЕТАРНИ РЕАЛНОСТИ
Докторант Кузман Илиев .....…… 438

ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА ПРЕД МЕНИДЖМЪНТА НА ЛЕЧЕБНИТЕ
ЗАВЕДЕНИЯ В УСЛОВИЯ НА ПАНДЕМИЯ ОТ COVID-19
(ПО ПРИМЕРА НА УНИВЕРСИТЕТСКА МНОГОПРОФИЛНА БОЛНИЦА
ЗА АКТИВНО ЛЕЧЕНИЕ „СЪРЦЕ И МОЗЪК“ – ПЛЕВЕН)
Докторант Люба Митева .....…… 446

БЛОКЧЕЙН ТЕХНОЛОГИИТЕ – ГОЛЕМИТЕ ПОЛЗИ
ЗА МАЛКИТЕ БАНКИ
Докторант Марина Милинова .....…… 453

ОТРИЦАТЕЛНИ ЛИХВЕНИ НИВА – ЕМПИРИЧЕН ОПИТ
Докторант Милена Пешева .....…… 460

ФИНАНСОВИЯТ ФЕЪРПЛЕЙ В ЖЕНСКИЯ ФУТБОЛ –
НЕОБХОДИМОСТ ИЛИ ВЪЗМОЖНОСТ
Докторант Нено Ненов ……..…… 468

ОТРАЖЕНИЕ НА КОВИД-19 ВЪРХУ ПРЕМИЙНИЯ ПРИХОД
ПО ЗАСТРАХОВКА „КАСКО“ НА МПС В БЪЛГАРИЯ
Докторант Николай Илиев ….…… 474

РАЗВИТИЕ НА ИМУЩЕСТВЕНОТО ЗАСТРАХОВАНЕ В БЪЛГАРИЯ
ПРЕЗ ПРИЗМАТА НА ПРЕЗАСТРАХОВАТЕЛНИТЕ ОТНОШЕНИЯ
Докторант Радка Василева ….…… 480

КОНСОЛИДАЦИЯТА НА БАНКОВИЯ СЕКТОР
В БЪЛГАРИЯ КАТО ФАКТОР ЗА УСТОЙЧИВОСТ
Докторант Рая Драгоева ……..…… 488

ИНСТРУМЕНТИ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА ДАНЪЧНИТЕ ИЗМАМИ
ПРИ ТЪРГОВИЯТА С ГОРИВА И НЕФТОПРОДУКТИ
Докторант Стефан Пешов .....……. 496

ПРОГНОЗИРАНЕ НА ПУБЛИЧНИТЕ ФИНАНСИ -
ОТКЛОНЕНИЕ НА ФАКТИЧЕСКОТО ИЗПЪЛНЕНИЕ
НА КОНСОЛИДИРАНАТА ФИСКАЛНА ПРОГРАМА
СПРЯМО ЗАКОНА ЗА БЮДЖЕТА НА БЪЛГАРИЯ
Докторант Юлиан Войнов .....……. 501

СЧЕТОВОДСТВО, КОНТРОЛ, ОДИТ, СТАТИСТИКА И МАТЕМАТИКА

ЗА РОЛЯТА И ВЪЗМОЖНОСТИТЕ НА ДИГИТАЛИЗАЦИЯТА
ПРИ ДОКУМЕНТИРАНЕТО В СЧЕТОВОДСТВОТО
Проф. д-р Атанас Атанасов .....……. 511

ОСОБЕНОСТИ ПРИ СЧЕТОВОДНОТО ОТЧИТАНЕ
НА СТОКИТЕ В УСЛОВИЯТА COVID-19
Доц. д-р Галя Иванова – Кузманова .....……. 517

АКТУАЛНИ ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА
ПРЕД СЧЕТОВОДНАТА ПРОФЕСИЯ В КОНТЕКСТА
НА ПРОМЕНИТЕ СЛЕД БРЕКЗИТ
Доц. д-р Галина Чиприянова, Д-р Марий Стоянов .....……. 524

КЪМ НОВ ПОДХОД В ОБУЧЕНИЕТО
ПО МЕЖДУНАРОДНИ СТАНДАРТИ ЗА ФИНАНСОВО ОТЧИТАНЕ
Доц. д-р Диана Ималова, Доц. д-р Венцислав Вечев .....……. 532

СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКОТО РАЗВИТИЕ НА БЪЛГАРИЯ В КОНТЕКСТА
НА ЦЕЛИТЕ ЗА УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ – СТАТИСТИЧЕСКИ АСПЕКТИ
Доц. д-р Красимира Славева .....……. 541

СТАТИСТИЧЕСКИ АНАЛИЗ НА ЗАВИСИМОСТТА МЕЖДУ
ЦИФРОВИЗАЦИЯТА НА ИКОНОМИКАТА И ИКОНОМИЧЕСКИЯ РАСТЕЖ
Доц. д-р Маргарита Шопова, Гл. ас. д-р Евгени Овчинников,
Гл. ас. д-р Тихомир Върбанов .....……..…. 549

ПРИЛОЖЕНИЕ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ СПОРАЗУМЕНИЯ ЗА СВОБОДНА
ТЪРГОВИЯ С ТРЕТИ СТРАНИ И ЗНАЧЕНИЕТО ИМ ОТ ПОЗИЦИЯТА
НА МИТНИЧЕСКИЯ КОНТРОЛ В ЕС
Доц. д-р Момчил Антов .....……..…. 557

INNOVATIVE METHODS FOR ACCOUNTING EDUCATION –
EXPERIENCE AND GLOBAL LESSONS LEARNED
Assoc. Prof. Nadya Velinova-Sokolova, PhD ……..……..…..…. 564

АКТУАЛНИ ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА ПРЕД СЧЕТОВОДНАТА ПРОФЕСИЯ В КОНТЕКСТА НА ПРОМЕНИТЕ СЛЕД БРЕКЗИТ

Доц. д-р Галина Чиприянова
Д-р Марий Стоянов[1]

Резюме: *В настоящата разработка се разкрива ключовата роля на счетоводителя в хода на динамичните изменения и нововъведения в корпоративния свят, появата на нови бизнеси, сделки, начини на разплащания и условия на търговски взаимоотношения между контрагентите от страните от ЕС и извън ЕС и други. Особено внимание се обръща на необходимостта от инвестиции в нови знания и учене през целия живот по примера на промените след брекзит.*

Изтичането на преходния период и напускането на Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия на Европейския съюз е основание по-голямата част от сделките между България и Великобритания да се третират като сделки с трети страни. Това налага познаване и тълкуване на нормативната уредба, респ. извеждане на важните особености в счетоводното и данъчното третиране на покупко-продажбите между България и Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия.

Ключови думи: *счетоводство, брекзит, сделки с Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия, стоки, услуги, счетоводна професия*

JEL: M41

CURRENT CHALLENGES IN FRONT OF THE ACCOUNTING PROFESSION IN THE CONTEXT OF CHANGES AFTER BREXIT

Assoc. Prof. Galina Chipriyanova, PhD
Marii Stoyanov, PhD

Abstract: *The purpose of the research is to perform the key role of the accountant in the dynamic changes and innovations in the corporate world, the establishment of new businesses, transactions, payment options and terms of trade relations between counterparties from EU and non-EU countries, etc. Special attention is paid to the need to invest in new knowledge and lifelong learning, following the example of post-Brexit change.*

The expiration of the transitional period and the process of leaving the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland from the European Union is the reason for the majority of transactions between Bulgaria and the United Kingdom to be treated as transactions with

[1]g.chipriyanova@uni-svishtov.bg, СА „Д. А. Ценов“ – Свищов – резюме, въведение, т. 1, т. 2.

marii.v.stoyanov@gmail.com, „Крестън Булмар Велико Търново“ ООД – т. 3, заключение.

third countries. This requires actual knowledge and interpretation of the regulations, respectively focus on the important features in the accounting and tax treatment of trade, sales, purchase between Bulgaria and the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland.

Key words*: accounting, Brexit, transactions with the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland, goods, services, accounting profession*

JEL: M41

1. Въведение

Знанията и компетенциите на счетоводните специалисти днес не са константа, а постоянно променлива величина в различни направления. Това е продиктувано от динамичната пазарна конюнктура, в която функционират предприятията в и извън ЕС, честите промени в международната и националната нормативна уредба, стремежът към хармонизация и стандартизация на счетоводството, многообразието и разнообразието от казуси и специфични случаи, които възникват и следва да се решават адекватно всеки ден. Един такъв актуален пример е брекзит. Процесът на излизането на Великобритания и Северна Ирландия от ЕС рефлектира и върху организацията на счетоводството, счетоводното отчитане и данъчното третиране на покупко-продажбите в предприятията, които реализират сделки с Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия.

В контекста на промените счетоводните специалисти трябва да познават измененията и новите моменти в Директивата за ДДС – Директива 2006/112, Закона за изменение и допълнение на Закона за данък върху добавената стойност (Закон за изменение и допълнение на Закона за данък върху добавената стойност, 2020 г.) с всички промени в ЗДДС, влизащи в сила от 2021 г. на пет различни дати, правилата за търговия в преходния период, предвиден в Споразумението за оттеглянето на Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия от Европейския съюз, правилата относно ДДС за трансграничните доставки на стоки, отговорностите в рамките на веригата на доставки, митата и косвените данъци към/от трета държава, реимпорт на стоки след края на преходния период, приложими правила за ДДС върху стоките в Северна Ирландия след края на преходния период, забраните и ограничения за внос/износ на стоки и много други.

2. Сделките с Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия преди 1 януари 2021 г.

2.1.Брекзит

На 29 март 2017 г. Обединеното кралство уведомява Европейския съвет за намерението си да се оттегли от Европейския съюз (OB L 29, 2020) и (EUR-Lex, n.d.). Процесът на излизането на Великобритания от Европейския

съюз е известен като *брекзит* (*брексит*, *брегзит*)[2] (Излизане на Великобритания от Европейския съюз). Съответно на 31 януари 2020 г. в полунощ (централноевропейско време) влиза в сила Споразумението за оттегляне, Обединеното кралство напуска Европейския съюз и респ. става трета страна. С това се поставя началото на преходния период – времето до 31 декември 2020 г., през който се позволява временно участие на Обединеното кралство в единния пазар и в митническия съюз на ЕС (Брексит: отношения между ЕС и Обединеното Кралство). Успоредно, Официалният вестник на ЕС публикува следните актове (Брекзит):

√ Споразумение за търговия и сътрудничество между Европейския съюз и Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия[3];

√ Решение (ЕС) 2020/2252 на Съвета от 29 декември 2020 година относно подписването, от името на Съюза, и временното прилагане на Споразумението[4];

√ Декларации, посочени в Решението на Съюза относно подписването от името на Съюза и за временно прилагане на Споразумението за търговия и сътрудничество.

2.2. Сделките с Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия и промените в ЗДДС

До изтичане на преходния период и влизането в сила на Закона за изменение и допълнение на ЗДДС, сделките с Великобритания и Северна Ирландия се третираха като сделки в ЕС, респ. вътреобщностна доставка и вътреобщностно придобиване.[5]

Измененията и допълненията в ЗДДС от декември 2020 г. (за двата специални режима на облагане с ДДС – режим в Съюза и режим извън Съюза и новия специален режим по отношение на дистанционните продажби на стоки, внасяни в ЕС от трети страни и територии, включително и алтернативния режим, свързан с вноса на стоки) са продиктувани от потребността в българското законодателство да бъдат интегрирани правилата на двете

[2] *Brexit* от английски език произлиза от „Britain“ и „exit“ или в буквален превод *изход на Британия*.

[3] Споразумение за търговия и сътрудничество между Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия, от една страна, и Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия, от друга страна.

[4] Решение (ЕС) 2020/2252 на Съвета от 29 декември 2020 г. относно подписването, от името на Съюза, и временното прилагане на Споразумението за търговия и сътрудничество между Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия, от една страна, и Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия, от друга страна, и на Споразумението между Европейския съюз и Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия относно процедурите за сигурност при обмен и защита на класифицирана информация.

[5] Вж.: чл. 7-чл. 13 от ЗДДС (Закон за данък върху добавената стойност).

нови Директиви (Кондарев, Какво предвиждат промените в ЗДДС, които влизат в сила през декември 2020 г. и от 1 януари 2021 г.):[6]

√ Директива (ЕС) 2017/2455 на Съвета от 05.12.2017 г. за изменение на Директива 2006/112/ЕО и Директива 2009/132/ЕО по отношение на някои задължения, свързани с ДДС, приложими при доставките на услуги и дистанционните продажби на стоки (Директива (ЕС) 2017/2455 на Съвета от 5 декември 2017 година за изменение на Директива 2006/112/ЕО и Директива 2009/132/ЕО по отношение на някои задължения, свързани с данъка върху добавената стойност, приложими при доставките на услуги и дистанционните п, 2017);

√ Директива (ЕС) 2019/1995 на Съвета от 21.11.2019 г. за изменение на Директива (ЕС) 2006/112/ЕО по отношение на разпоредбите, отнасящи се до дистанционните продажби на стоки и някои вътрешни доставки на стоки (Директива (ЕС) 2019/1995 на Съвета от 21.11.2019 г. за изменение на Директива (ЕС) 2006/112/ЕО по отношение на разпоредбите, отнасящи се до дистанционните продажби на стоки и някои вътрешни доставки на стоки, 2019).

Обръщаме внимание на някои важни специфични моменти, които се отнасят до:

►за адекватното функциониране на системата на ЕС за ДДС в Северна Ирландия са въведени идентификационни номера по ДДС със специфичен префикс („XI“) за разграничаване на данъчно задължените лица и данъчно незадължените юридически лица, за чиито сделки със стоки, намиращи се в Северна Ирландия, се прилагат разпоредбите на правото на Съюза в областта на ДДС, и респ. лицата, извършващи други сделки, за които те са идентифицирани за целите на ДДС в Обединеното кралство (Кондарев, Какво предвиждат промените в ЗДДС, които влизат в сила през декември 2020 г. и от 1 януари 2021 г.). Първоначалният период, през който ще се прилагат разпоредбите на ЕС в областта на ДДС по отношение на покупко-продажбите на стоки от/до Северна Ирландия, е 4 години след изтичането на преходния период, т.е. до 31.12.2024 год. (Василева, 2021, стр. 21);

► възстановяване на ДДС на данъчно задължени лица, установени в Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия, които не са

[6] Решение (ЕС) 2020/1109 на Съвета от 20.07.2020 г. за изменение на Директива (ЕС) 2017/2455 и Директива (ЕС) 2019/1995 по отношение на датите на транспониране и прилагане в отговор на пандемията от COVID-19 отлага действието на Директивите като на държавите членки се предоставя опцията да въведат изискванията на Директивите от по-късна дата (до 30.06.2021 г.). Следователно по-голямата част от измененията и допълненията в ЗДДС, свързани с промените в Директивата за ДДС, влизат в сила от 01.07.2021 г. Много малка част от промените, свързани с двете Директиви влизат в сила от 01.04.2021 г. Касае се за подаваните заявления за регистрация по специалните режими в Съюза, извън Съюза и за дистанционни продажби на стоки, внасяни от трети страни и територии (Кондарев, Какво предвиждат промените в ЗДДС, които влизат в сила през декември 2020 г. и от 1 януари 2021 г., н.д.).

установени в България, за получени стоки и/или услуги на територията на България до края на 2020 г. Извършва се по реда на Наредба № Н-9 от 16.12.2009 г. за възстановяването на ДДС на данъчно задължени лица, неустановени в държавата членка по възстановяване, но установени в друга държава членка на ЕС (Кондарев, Какво предвиждат промените в ЗДДС, които влизат в сила през декември 2020 г. и от 1 януари 2021 г., 2021);

► до края на 2021 г. се допуска извършване на корекции на подадени справки-декларации по чл. 159б от ЗДДС за лица, регистрирани за прилагане на режим извън Съюза и режим в Съюза, или подадени в Обединеното кралство по режим извън Съюза и режим в Съюза по отношение на услуги, предоставени в България като държава членка по потребление до 31.12.2020 г. (Кондарев, Какво предвиждат промените в ЗДДС, които влизат в сила през декември 2020 г. и от 1 януари 2021 г., 2021).

3. Сделките с Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия след 1 януари 2021 г.

Напускането на ЕС на Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия, налага промени в данъчното третиране и счетоводното отчитане на сделките, осъществявани във всички сектори на икономиката. Един от тези сектори, е търговията на автомобили втора употреба. До края на 2020 год., при осъществяването на този тип сделки от регистрирани дилъри на стоки втора употреба[7], се прилагаше специалният Режим на облагане на маржа на цената, спрямо разпоредбата на чл.143 и следващите от ЗДДС (Закон за данък върху добавената стойност)[8]. Специфична особеност на Режима е, че при покупка на превозно средство втора употреба от предприятие, установено на територията на ЕС и регистрирано като дилър на автомобили втора употреба, е необходимо в получената фактура да фигурира текстът **„Режим на облагане на маржа - стоки втора употреба“** и да не бъде начислявано ДДС. Важно е да се отбележи, че въвеждането на законово изискуемия текст във фактурите (или дебитните, или кредитни известия), е **задължително** за прилагането на специалния Режим – при непосочване – Режимът не може да се приложи – сделката се третира като ВОП. При продажбата на автомобили втора употреба в издадените фактури също трябва да се въведе посоченият текст и да не бъде начисляван данък. ДДС

[7]По смисъла на параграф 23 от допълнителните разпоредби към ЗДДС (Закон за данък върху добавената стойност), под *дилър на стоки втора употреба*, се разбира: данъчно задължено лице, което в процеса на икономическата си дейност, закупува, придобива или внася стоки втора употреба с цел да ги продаде, независимо от това дали действа като комисионер по смисъла на Търговския закон.

[8]Специалният Режим се прилага само когато и двете страни по дадена сделка, са установени на територията на държави-членки на ЕС, регистрирани са по ЗДДС и като дилъри на автомобили втора употреба. При условие, че купувачът е регистриран дилър на автомобили втора употреба, но доставчикът не е – сделката се третира като ВОП.

ще се начисли върху разликата между покупната и продажната стойност на превозното средство. *Напр.* стопански субект, регистриран по ЗДДС в България и прилагащ специалния Режим, закупува лек автомобил втора употреба *Honda Civic* от предприятие, регистриран дилър на превозни средства втора употреба в Италия. За покупката, българският стопански субект получава фактура, в която фигурира текстът „Режим на облагане на маржа – стоки втора употреба“, посочен е чл.36 от италианския ЗДДС, който съответства на чл.143 от българския ЗДДС, не е начислен данък, а стойността на закупения автомобил, е 5 046,04 лв. (2 580 евро). По-късно превозното средство е продадено – издадена е фактура, в която не е начислен ДДС и в която е посочен текстът, законово изискуем за прилагането на специалния Режим. Стойността на продажбата е 5 500,00 лв. В края на месеца, през който е извършена продажбата, българското предприятие – купувач по сделката, съставя протокол по смисъла на чл.90, ал.1 от Правилника за прилагане на закона за данъка върху добавената стойност (ППЗДДС) (Правилник за прилагане на Закона за данъка върху добавената стойност), чрез който си самоначислява ДДС *само върху разликата между покупната и продажната стойност* на автомобила – 453,96 лв. Дължимият данък за тази сделка, е в размер на 90,72 лв.

След брекзит, този Режим не може да бъде прилаган по отношение покупко-продажбата на стоки втора употреба между България и Обединеното Кралство Великобритания и Северна Ирландия – сделките се третират като внос/износ от/до трета страна. При покупката на автомобили втора употреба от Обединеното Кралство Великобритания след 01.01.2021 год., ДДС и мито се начисляват от митническите агенти, чиято стойност се посочва в митническата декларация. При покупката на превозни средства втора употреба, основната информация, която трябва да се съдържа в митническата декларация, включва: марка, модел и номер на шаси на закупения автомобил; номер и дата документ за покупката, издаден от доставчика – фактура или договор; номер на фактура, издадена от транспортната фирма за извършения превоз на автомобила от Великобритания до България[9]; стойността на начислените ДДС и мито и др. Покупната стойност на превозното средства, както и всички разходи по вноса, в т.ч. мита, транспортни разходи и др., се натрупват по дебита на сметка *301 Доставки*. При заприходяването на превозното средства като стока, се дебитира сметка *304 Стоки* срещу

[9] Стойността на услугата, посочена във фактурата, издадена от транспортното предприятие, трябва да съвпада със сумата за транспорт, товаро-разтоварни и обработващи операции, фигуриращи в митническата декларация. Фактурата за извършения транспорт на превозното средство, се издава на основание чл.30, ал.1, т.2 от ЗДДС (Закон за данък върху добавената стойност) – транспортът започва от територията на трета страна и приключва в държава-членка на ЕС. В случай, че закупеното превозно средство е транспортирано на собствен ход до България, в митническата декларация, не трябва да фигурират разходи за транспорт.

кредитиране на сметка *301 Доставки*. Наличието на салдо по сметка *301 Доставки*, показва неразпределен разход по вноса. На база чл.69, ал.1, т.2 от ЗДДС (Закон за данък върху добавената стойност), за българското предприятие, закупуващо превозното средство, е налице право на данъчен кредит, което може да бъде упражнено в рамките на 12 данъчни периода. Начислените мито и ДДС се дължат в полза на Агенция „Митници“ – задълженията се отчитат по кредита на сметка *457 Разчети с митници*. Наличието на крайно кредитно салдо по посочената сметка, е сигнал за непогасено задължение в полза на Агенция „Митници“.

Промени настъпват и при осъществяването на дистанционните продажби на стоки и услуги. Специалните режими, регламентиращи този тип сделки не могат да се прилагат по отношение на продажбите на данъчно незадължени лица, установени на територията на Великобритания – следва да се спазват правилата, приети за приложение в Обединеното Кралство.

4. Заключение

Счетоводството е езикът на бизнеса, а за да бъде счетоводната информация точна и достоверна, а необходимо законовата база да бъде обстойно изследвана и коректно прилагана. Инвестирането в нови знания на счетоводните специалисти, е необходимост от съществено значение, наложена от динамично променящата се икономическа конюнктура, без която те не биха могли да осъществяват дейност си и да бъдат конкурентно способни на пазара на счетоводни услуги.

Именно детайлното анализиране на приложимата нормативна уредба и рационално организираното счетоводно отчитане на сделките с Обединеното Кралство Великобритания и Северна Ирландия, са фактори с ключово значение за коректното им данъчно и счетоводно третиране, и достоверното им представя в годишните финансови отчети на предприятията.

Библиография

Брекзит. (n.d.). Retrieved from Комисия за финансов надзор: https://www.fsc.bg/bg/evropeyski-vaprosi/brekzit/

Брексит: отношения между ЕС и Обединеното Кралство https://eur-lex.europa.eu/content/news/Brexit-UK-withdrawal-from-the-eu.html?locale=bg

Василева, В. (2021, Януари). Нови моменти в ЗДДС за 2021 г. *Актив* (1), pp. 19-23.

Директива (ЕС) 2017/2455 на Съвета от 5 декември 2017 година за изменение на Директива 2006/112/ЕО и Директива 2009/132/ЕО по отношение на някои задължения, свързани с данъка върху добавената стойност, приложими при доставките на услуги и дистанционните п. (2017, 12 29). *L 348/7 от 29.12.2017 г.*

Директива (ЕС) 2019/1995 на Съвета от 21.11.2019 г. за изменение на Директива (ЕС) 2006/112/ЕО по отношение на разпоредбите, отнасящи се до дистанционните продажби на стоки и някои вътрешни доставки на стоки. (2019, 12 04). *L 313/14 от 04.12.2019 г.*

Закон за данък върху добавената стойност. (n.d.). *Обн. ДВ. бр. 63 от 4 август 2006 г., изм. ДВ. бр. 17 от 26 февруари 2021 г.* , pp. чл. 7, чл. 13.

Излизане на Великобритания от Европейския съюз. (n.d.). Retrieved from Уикипедия, свободната енциклопедия: https://bg.wikipedia.org/wiki/%D0%98%D0%B7%D0%BB%D0%B8%D0%B7%D0%B0%D0%BD%D0%B5_%D0%BD%D0%B0_%D0%92%D0%B5%D0%BB%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%B1%D1%80%D0%B8%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%B8%D1%8F_%D0%BE%D1%82_%D0%95%D0%B2%D1%80%D0%BE%D0%BF%D0%B5%D0%B9%D1%81%D0%BA%D0%B8%D1%8

Кондарев, И. (n.d.). *Какво предвиждат промените в ЗДДС, които влизат в сила през декември 2020 г. и от 1 януари 2021 г.* Retrieved from Труд и право: http://trudipravo.bg/mesechni-spisania/mesechno-spisanie-schetovodstvo-danaci-i-pravo/menucontfp1/3817-kakvo-predvizhdat-promenite-v-zdds-koito-vlizat-v-sila-prez-dekemvri-2020-g-i-ot-1-yanuari-2021-g

Кондарев, И. (n.d.). *Какво предвиждат промените в ЗДДС, които влизат в сила през декември 2020 г. и от 1 януари 2021 г.* Retrieved from Труд и право: http://trudipravo.bg/mesechni-spisania/mesechno-spisanie-schetovodstvo-danaci-i-pravo/menucontfp1/3817-kakvo-predvizhdat-promenite-v-zdds-koito-vlizat-v-sila-prez-dekemvri-2020-g-i-ot-1-yanuari-2021-g

Кондарев, И. (2021, кн. 01). Какво предвиждат промените в ЗДДС, които влизат в сила през декември 2020 г. и от 1 януари 2021 г. *Дайджест* „*Счетоводство, данъци и право*“*, 2021 г., кн. 01;* .

Правилник за прилагане на Закона за данъка върху добавената стойност, В сила от 01.01.2007 год., посл. изм. ДВ бр.27/02.04.2021 год..

(2020, 1 31). *OB L 29* , p. p. 7.

economix.bg. (2021, Април 10). *Нови правила за дистанционните продажби и вноса от 1 юли*. Retrieved Септември 22, 2021, from economix.bg: https://economix.bg/distantionni-prodazhbi-2021